

Rapport

VVD: De stand na Ayaan Hirsi Ali
Rutte versus Verdonk: voor wie hebben
Nederlanders een voorkeur?

19 mei 2006

Projectnummer: 63413

In opdracht van:
Nova

Auteur:
Gaby Vullings
Research Manager

© INTERVIEW•NSS

Het auteursrecht op door of namens INTERVIEW•NSS geproduceerde voorstellen van onderzoek, analyses van resultaten en opgestelde rapporten berust bij INTERVIEW•NSS, waarbij wordt overeengekomen dat aan de opdrachtgever de bevoegdheid wordt overgedragen tot gebruik, vermenigvuldiging en/of opslag in (geautomatiseerde) gegevensbestanden binnen de organisatie van opdrachtgever. Ter voorkoming van misbruik mag niets uit de genoemde documenten in enige vorm of op enige wijze openbaar worden gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van INTERVIEW•NSS. Met openbaar maken wordt gelijkgesteld het verspreiden binnen met opdrachtgever verbonden bedrijven en/of instellingen.

1 Inleiding

1.1 Doelstelling

Het is al enige tijd bekend dat Rita Verdonk ambieert om lijsttrekker van de VVD te worden. Zij wordt daarin gesteund door het merendeel van de VVD stemmers. Dat bleek uit het onderzoek dat wij in april deden voor Nova.

Maar is dat nog steeds zo? Het was een roerige week, de afgelopen week. Rita Verdonk kondigde aan dat de naturalisatie van Ayaan Hirsi Ali ongedaan wordt gemaakt omdat Ayaan Hirsi Ali bij haar aanvraag gelogen heeft over haar naam en geboortedatum. Gevolg: een spoeddebat met de Tweede Kamer, waarin Rita Verdonk het vuur aan de schenen werd gelegd. Circa vijf miljoen Nederlanders hebben (meer dan vijf minuten) naar dit debat gekeken.

Hoe staan Nederlanders nu tegenover Rita Verdonk als lijsttrekker van de VVD? En hoe oordelen zij over de kwestie Ayaan Hirsi Ali? Met dit onderzoek worden deze onderzoeksvragen beantwoord.

INTERVIEW♦NSS heeft in opdracht van Nova op 17, 18 en 19 mei 896 mensen uit het E-panel ondervraagd. De resultaten zijn naderhand gewogen om representatieve uitspraken te kunnen doen over alle Nederlanders.

2 Resultaten

In de volgende paragrafen staan per vraag de resultaten van het onderzoek beschreven.

2.1 Minder VVD stemmers willen Verdonk als lijsttrekker

De vraagstelling was als volgt:

Binnen de VVD is een discussie gaande over wie de lijsttrekker moet worden voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2007. Er zijn drie kandidaten: Rita Verdonk, de huidige minister van Vreemdelingzaken en Integratie; Mark Rutte, momenteel staatssecretaris van Onderwijs; en Tweede Kamerlid Jelleke Veenendaal. Naar wie gaat uw voorkeur uit?

In tabel 1 staan de antwoorden. De resultaten zijn uitgesplitst naar de partij waar de ondervraagden op gestemd hebben bij de Tweede Kamerverkiezingen op 22 januari 2003. De resultaten van het onderzoek van 20 april zijn ook in de tabel opgenomen.

Tabel 1: Naar wie gaat uw voorkeur uit?

	Alle Nederlanders		CDA		PvdA		VVD	
	20 april	19 mei	20 april	19 mei	20 april	19 mei	20 april	19 mei
	%							
Rita Verdonk	30	29	31	35	22	15	59	45
Mark Rutte	38	37	42	41	50	47	33	39
Jelleke Veenendaal	8	8	5	6	14	10	3	1
Weet niet	24	26	22	18	14	28	5	15

Basis: alle Nederlanders (19 mei, n = 896; 20 april n = 557)

Als we naar alle Nederlanders kijken, dan zien we dat er weinig veranderd is in de steun voor Mark Rutte of Rita Verdonk. Wel zien we een verschuiving binnen de groep mensen die in 2003 op PvdA of de VVD stemden. Onder zowel de PvdA als de VVD stemmers is de steun voor Rita Verdonk afgenomen. Minder steun voor Rita Verdonk betekent overigens niet meteen meer steun voor Mark Rutte. Het is juist het aandeel mensen dat geen uitspraak doet dat toeneemt.

Vinden Nederlanders dat Rita Verdonk zich na deze roerige week zou moeten terugtrekken als lijsttrekker?

Tabel 2: Minister Rita Verdonk moet zich terugtrekken als kandidaat voor het lijsttrekkerschap van de VVD

	Alle Nederlanders (n = 896)	CDA (n = 166)	PvdA (n = 218)	VVD (n = 163)
	%			
(Zeer) mee eens	30	30	42	16
(Zeer) mee oneens	49	50	37	68
Weet niet / geen mening	21	20	21	16

Basis: alle Nederlanders, n = 896

Drie op de tien Nederlanders vindt dat Rita Verdonk zich moet terugtrekken als kandidaat voor het lijsttrekkerschap. Binnen de VVD stemmers is echter maar zestien procent deze mening toegedaan.

2.2 Regels zijn regels

Het was politiek gezien een roerige week. Wat vinden de Nederlanders eigenlijk van de kwestie Ayaan Hirsi Ali? We legden ze het volgende dilemma voor:

Tweedekamerlid Ayaan Hirsi Ali heeft toen zij de Nederlandse nationaliteit aanvraag, gelogen over haar naam en geboortedatum. Juridisch gezien betekent dit dat het Nederlandschap nooit aan Hirsi Ali is verleend. De minister van Vreemdelingenzaken, Rita Verdonk van de VVD, heeft Ayaan Hirsi Ali laten weten dat haar Nederlandschap wordt ingetrokken.

Wat vindt u belangrijker? Dat een minister de regels handhaaft of dat Ayaan Hirsi Ali de Nederlandse nationaliteit mag behouden?

Het resultaat staat in tabel 3.

Tabel 3: Wat vindt u belangrijker?

	Alle Nederlanders (n = 896)	CDA (n = 166)	PvdA (n = 218)	VVD (n = 163)
	%			
Dat een minister de regels handhaaft	66	71	59	70
Dat Ayaan Hirsi Ali de Nederlandse nationaliteit mag behouden	26	24	34	24
Weet niet / geen mening	8	5	7	6

Basis: alle Nederlanders, n = 896

Een meerderheid van de Nederlanders vindt het belangrijker dat een ministers de regels handhaaft dan dat Ayaan Hirsi Ali de Nederlandse nationaliteit mag behouden.

In de berichtgeving rondom de kwestie Ayaan Hirsi Ali was regelmatig te horen dat het optreden van Verdonk schadelijk zou zijn voor het imago van Nederland. Denken de Nederlanders dat ook?

Tabel 4: Het optreden van Rita Verdonk rond de kwestie Ayaan Hirsi Ali schaadt het imago van Nederland

	Alle Nederlanders (n = 896)	CDA (n = 166)	PvdA (n = 218)	VVD (n = 163)
	%			
(Zeer) mee eens	42	41	57	36
(Zeer) mee oneens	41	36	30	56
Weet niet / geen mening	18	22	13	8

Basis: alle Nederlanders, n = 896

De meningen zijn verdeeld. De mensen die vinden dat de kwestie het imago van Nederland schaadt zijn vooral te vinden onder de PvdA stemmers. Binnen de VVD stemmers vindt daarentegen juist een meerderheid dat het niet schadelijk is voor Nederland.

2.3 Nederlanders van mening dat de VVD stemmen gaat verliezen

De VVD is rondom de kwestie Ayaan Hirsi Ali volop in het nieuws geweest. Verwachten Nederlanders dat deze kwestie de VVD stemmen gaat kosten?

Tabel 5: Verwacht u dat de kwestie rond Ayaan Hirsi Ali de VVD stemmen gaat kosten op opleveren?

	Alle Nederlanders (n = 896)	CDA (n = 166)	PvdA (n = 218)	VVD (n = 163)
	%			
Het gaat de VVD stemmen kosten	60	61	75	48
Het gaat de VVD stemmen opleveren	16	18	8	26
Weet niet / geen mening	24	21	17	26

Basis: alle Nederlanders, n = 896

De meerderheid van de Nederlanders denkt dat de kwestie rond Ayaan Hirsi Ali de VVD stemmen gaat kosten. Vooral PvdA stemmers zien het negatief in voor de VVD.

Overigens blijkt uit de Politieke Barometer van 19 mei dat de schade voor de VVD mee valt. De VVD staat nog steeds op 34 zetels, zes zetels meer dan waarmee de VVD in 2003 in de Tweede Kamer kwam.